

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини
вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
тел. (044) 298-70-33

_____. _____. 20 ____ № _____

На № _____ від _____. _____. 20 ____

**Начальнику Служби у справах
дітей Волинської обласної
державної адміністрації**

Аллі ОНИЦУК

вул. Винниченка, 67, м. Луцьк,
Волинська область, 43021

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№15537.2/21/32.1 від 24.12.2021
КЕІІ: Денісова Л. Л. 24.12.2021 12:41
51FB77F7B650371D04000000A167000081E00000

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

З метою реалізації зазначених вище норм законодавства України 25 листопада 2021 року працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за моїм дорученням здійснено моніторинг діяльності приватної організації «Дитячий будинок «Дім затишку» (далі – Заклад) щодо додержання прав та інтересів дітей, які в ньому проживають.

За результатами моніторингу з'ясовано, що на час візиту в Закладі перебувало 12 дітей (1 особа – за самозверненням, 10 осіб – за направленням служб у справах дітей, 1 особа – за заявою батьків) із Боратинської, Ківерцівської, Цуманської та Олицької територіальних громад Луцького району Волинської області. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, у Закладі на час моніторингу не перебували.

Під час візиту виявлено такі порушення прав дітей.

1. *Право дітей на особливий захист і допомогу, що надаються державою, здійснення діяльності установ, служб і органів, відповідальних за піклування про дітей або їх захист у відповідності із нормативно встановленими вимогами (стаття 3 Конвенції ООН про права дитини, статті 4, 11² Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей»).*

Статут приватної організації «Дитячий будинок «Дім затишку», який фактично здійснює свою діяльність з 2014 року, службою у справах дітей за місцем розташування закладу або Службою у справах дітей Волинської обласної державної адміністрації не погоджений.

Відповідно до Статуту Заклад утворений для проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, безпритульних дітей віком від 3 до 18 років, з метою надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги та подальшого влаштування.

Разом із тим у Закладі відсутні фахівці, що можуть надавати кваліфіковану допомогу дітям, зокрема тим, які постраждали від домашнього насильства та жорстокого поводження. Офіційно працевлаштовані директор та три вихователя.

Окрім того, жодною службою у справах дітей не здійснюється контроль за додержанням прав дітей, зокрема не перевіряються умови їх утримання, виховання та навчання, як це передбачено законодавством.

2. *Право дітей на захист від усіх форм насильства (стаття 19 Конвенції ООН про права дитини, стаття 30² Закону України «Про охорону дитинства»).*

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№15537.2/21/32.1 від 24.12.2021
КІІІ: Демісова Л. Л. 24.12.2021 12:41
51FB77F7B650371D0400000AF67000081E00000

Службами у справах дітей територіальних громад не вжито заходів щодо захисту прав влаштованих до закладу дітей, які постраждали від домашнього насильства та жорстокого поводження.

Під час візиту у Закладі перебували діти, які зазнали домашнього насильства, зокрема, фізичного (року народження) та сексуального насильства (року народження).

Натомість у Закладі немає інформації про надання цим дітям психологічної допомоги, проходження ними індивідуальних корекційних програм.

Індивідуальні плани соціального захисту дітей, які зазнали насильства, відсутні. Як наслідок, ці діти не отримують психологічної реабілітації та реабілітаційних послуг, інших видів допомог.

Відтак службами у справах дітей Олицької та Ківерцівської селищних територіальних громад не вжито заходів для організації роботи та забезпечення допомоги дітям, які зазнали насильства: не визначено конкретних заходів для задоволення потреб дітей, не ініціюється розгляд питання щодо соціального захисту дитини, зокрема щодо обов'язковості надання соціальних послуг (проходження індивідуальних корекційних програм) батькам дітей за невиконання ними батьківських обов'язків, вчинення домашнього насильства.

3. Право дітей на отримання соціальних послуг (Порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження (постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585).

До Закладу діти влаштовуються за направленням служб у справах дітей територіальних громад. Проте за результатами моніторингу з'ясовано, що у Закладі відсутня будь-яка інформація про роботу з родинами дітей, які потрапили до Закладу через складні життєві обставини.

Під час ознайомлення з особовими справами дітей з'ясовано, що у справах відсутні індивідуальні плани соціального захисту дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, будь-яка інформація про залучення фіхівців для надання дітям соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової допомоги, документів про утворення міждисциплінарної команди для організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, не виявлено.

Відсутність соціального супроводу і послуг призводить до повторного влаштування дітей до закладу через невиконання батьками своїх батьківських обов'язків та вчинення домашнього насильства батьками (року народження, року народження, року народження).

4. Право на піклування з боку батьків (стаття 7 Конвенції про права дитини), право на сімейне виховання (стаття 9 Конвенції про права дитини, Порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження (постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585)

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№15537.2/21/32.1 від 24.12.2021
КЕІІ: Денісова Л. Л. 24.12.2021 12:41
51:BB77F7B650371D04000000AF67000081E:00000

Відвідування дітей батьками та родичами у Закладі фіксується лише в особовій справі дитини. Утім, адміністрацією Закладу не відстежується інформація про відвідування кожної дитини та не інформується служба у справах дітей за місцем походження дитини про тривале невідвідування батьками дітей. Інформація про заходи, що вживаються з метою підтримки родинних зв'язків, відсутня.

Як наслідок, Заклад не співпрацює зі службою у справах дітей та центром надання послуг територіальних громад, з яких походять діти, щодо надання послуг дитині або її батькам відповідно до оцінки потреб дитини/сім'ї з метою повернення дитини в родину або вжиття заходів, спрямованих на встановлення їй відповідного статусу та подальшого влаштування в сімейні форми виховання.

На підставі викладеного та з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина та недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

вимагаю:

1. Розглянути подання та невідкладно вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, шляхом:

- забезпечення сприяння у погодженні Статуту приватної організації «Дитячий будинок «Дім затишку» службою у справах дітей за місцем розташування закладу;

- здійснення перевірки служб у справах дітей територіальних громад щодо правомірності направлення дітей до приватного закладу;

- проведення відповідної роботи щодо переведення дітей, які зазнали насильства та жорстокого поводження, із приватного закладу «Дитячий будинок «Дім затишку» до закладів, де є послуги для таких дітей;

- здійснення перевірки закладу щодо забезпечення дітей соціальними послугами відповідно до потреб та з урахуванням їхніх найкращих інтересів;

- забезпечення постійного контролю за дотриманням прав дітей та умовами їх перебування у приватному закладі;

- вжиття заходів для налагодження співпраці між приватною організацією «Дитячий будинок «Дім затишку», службами у справах дітей, центрами соціальних служб територіальних громад, з яких походять діти, для надання дітям і сім'ям, які потребують комплексної соціальної, психологічної, правової та інших видів допомоги, спрямованої на повернення дитини в біологічну родину, чи встановлення їй відповідного статусу та подальшого влаштування в сімейні форми виховання;

- забезпечення постійного контролю за ефективною діяльністю служб у справах дітей територіальних громад.

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№15537.2/21/32.1 від 24.12.2021
КЕП: Денисова Л. Л. 24.12.2021 12:41
51BB77F7B650371D0400000AF67000081E00000

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи повідомити мене у місячний строк.

3. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Уповноважений

Людмила ДЕНІСОВА

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№15537.2/21/32.1 від 24.12.2021
КЕП: Денісова Л. Л. 24.12.2021 12:41
5FB377F7B650371D0400000A1F67000081E0000